

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 13 d.
(OR. fr, en)

9765/22

ECOFIN 554
UEM 158
SOC 349
EMPL 231
COMPET 452
ENV 553
EDUC 222
RECH 345
ENER 261
JAI 816
GENDER 94
ANTIDISCRIM 74
JEUN 105
SAN 350

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9418/22 - COM(2022) 620 final

Dalykas: Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2022 m. Maltos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Maltos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2022) 620 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir kuriam pritarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. d.

dėl 2022 m. Maltos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Maltos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė². Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Priemone prisidedama prie ekonomikos atsigavimo ir tvarių ir augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kartu didinant valstybių narių ekonomikos atsparumą ir potencialų augimą. Ja taip pat padedama stiprinti tvarią viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Kiekvienai valstybei narei pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skiriamas didžiausias finansinis įnašas bus atnaujintas 2022 m. birželio mėn., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies;

² 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija priėmė metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2022 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Joje tinkamai atsižvelgta į 2021 m. gegužės 7 d. pasirašytą Porto socialinį įsipareigojimą toliau įgyvendinti 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytus prioritetus. 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011³ taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Malta nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, tą pačią dieną Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir Pasiūlymą dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (toliau – 2022 m. rekomendacija dėl euro zonos) Taryba priėmė 2022 m. balandžio 5 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2022 m. kovo 14 d.;

³ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

⁴ 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 153, 2022 4 7, p. 1).

- (3) geopolitines ir ekonomines aplinkybes labai pakeitė po pasaulinės pandemijos įvykusi Rusijos invazija į Ukrainą. Invazijos poveikis valstybių narių ekonomikai pasireiškė, *inter alia*, aukštesnėmis energijos, maisto produktų bei žaliavų kainomis ir prastesnėmis augimo perspektyvomis. Aukštesnės energijos kainos ypač slegia pažeidžiamiausius namų ūkius, kurie patiria energijos nepriteklių arba kuriems jis gresia, taip pat įmones, kurios labiausiai pažeidžiamos energijos kainų šuolių. Be to, į Sąjungą atvyksta kaip niekada daug pabėgėlių iš Ukrainos. Dėl Rusijos agresijos karo kilusios ekonominės pasekmės valstybes nares paveikė nevienodai. Šiomis aplinkybėmis 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382⁵ pirmą kartą pradėta taikyti Tarybos direktyva 2001/55/EB⁶, iš Ukrainos perkeltiems asmenims suteikiant teisę teisėtai būti Sąjungoje, taip pat galimybę mokytis, dalyvauti darbo rinkoje, gauti sveikatos priežiūros paslaugas, būstą ir socialinę paramą;

⁵ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

⁶ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

- (4) atsižvelgiant į sparčiai kintančią ekonominę ir geopolitinę padėtį ir kaip išdėstyta 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje, 2022 m. Europos semestras – plataus masto ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema – atnaujinamas ir kartu pritaikomas prie Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo reikalavimų. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, itin svarbu įgyvendinti priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, pateiktas per 2019 m. ir 2020 m. Europos semestro ciklus, arba į didelę jų dalį. 2019 m. ir 2020 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius, šalia kitų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateiktų iki tokių peržiūrėtų, atnaujintų ar iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pateikimo datos;
- (5) nuo 2020 m. kovo mėn. taikoma bendroji nukrypti leidžianti Stabilumo ir augimo pakto išlyga. 2021 m. kovo 3 d. komunikate „Vieni metai nuo COVID-19 protrūkio. Fiskalinės politikos atsakas“ Komisija išdėstė nuomonę, kad sprendimas nutraukti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą arba ją toliau taikyti turėtų būti priimamas atlikus bendrą ekonominės padėties vertinimą, kurio vienas iš pagrindinių kiekybinių kriterijų būtų Sąjungos arba euro zonos ekonominės veiklos mastas, palyginti su iki krizės (2019 m. pabaigoje) buvusiu mastu. Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą pratęsti 2023 m. būtų pagrįsta dėl didesnio neapibrėžtumo ir didelės neigiamų ekonominės perspektyvos pokyčių rizikos karo Europoje aplinkybėmis, dėl precedento neturinčių energijos kainų šuolių ir tolesnių tiekimo grandinės sutrikimų;

- (6) laikantis 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacijoje⁷, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Maltos stabilumo programos, pateikto požiūrio, bendrą fiskalinės politikos kryptį šiuo metu geriausia vertinti kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negražintina parama (dotacijomis) ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamas išlaidas, pokytį, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio potencialiu augimu⁸. Be bendros fiskalinės politikos krypties, siekiant įvertinti, ar nacionalinė fiskalinė politika yra apdairi, o jos sudėtis yra palanki tvariam atsigavimui, suderinamam su žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų tikslais, dėmesys taip pat skiriamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų⁹ pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones ir išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones) ir investicijų raidai;

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Maltos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 83).

⁸ Šioje rekomendacijoje pateikiami fiskalinės politikos krypties ir jos komponentų įverčiai yra Komisijos įverčiai, grindžiami prielaidomis, kuriomis pagrįsta Komisijos 2022 m. pavasario prognozė. Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo įverčiai neapima teigiamo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų ekonomikos augimą, poveikio.

⁹ Nefinansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ar kitų Sąjungos fondų lėšomis.

- (7) 2022 m. kovo 2 d. Komisija priėmė komunikatą ir jame pateikė plataus pobūdžio 2023 m. fiskalinės politikos gairių (toliau – fiskalinės gairės), kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Remdamasi 2022 m. žiemos prognozėje pateikta makroekonominė perspektyva, Komisija pažymėjo, kad atrodytų tinkama 2023 m. pereiti nuo 2020–2022 m. bendros remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties prie iš esmės neutralios bendros fiskalinės politikos krypties, tuo pat metu būnant pasirengus reaguoti į kintančią ekonominę padėtį. Komisija paskelbė, kad konkrečioms valstybėms narėms 2023 m. ir toliau turėtų būti teikiamos skirtingos fiskalinės rekomendacijos ir turėtų būti atsižvelgta į galimą tarpvalstybinį šalutinį poveikį. Komisija paprašė valstybių narių atsižvelgti į šias gaires savo stabilumo ir konvergencijos programose. Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti ekonominius pokyčius ir prireikus pritaikyti politikos gaires, vėliausiai – 2022 m. gegužės mėn. pabaigoje skelbiamame Europos semestro pavasario dokumentų rinkinyje;
- (8) kalbant apie fiskalines gaires, 2023 m. fiskalinėmis rekomendacijomis atsižvelgiama į prastesnę ekonominę perspektyvą, didesnę neapibrėžtumą ir papildomą neigiamų pokyčių riziką, taip pat į didesnę infliaciją, palyginti su Komisijos 2022 m. žiemos prognoze. Atsižvelgiant į šiuos aspektus, fiskalinis atsakas turi būti didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir energetinį saugumą ir išlaikyti pažeidžiamiausių namų ūkių perkamąją galią, kad būtų galima sušvelninti energijos kainų šuolio poveikį ir padėti apriboti antrinio poveikio infliacinį spaudimą taikant tikslias ir laikinas priemones. Fiskalinė politika turi likti lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie greitai kintančių aplinkybių, įskaitant iššūkius, kylančius dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, susijusius su gynyba ir saugumu, ir turi skirtis valstybėse narėse priklausomai nuo jų fiskalinės ir ekonominės padėties, įskaitant krizės poveikį joms ir iš Ukrainos perkeltų asmenų srautą į jas;

- (9) 2021 m. liepos 13 d. Malta pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį pateikė Komisijai nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2021 m. spalio 5 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo¹⁰. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo Komisijos sprendimo priėmimo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį, kuriame būtų nurodyta, kad Malta patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosioms pasiekti priimtoms priemonės turi likti nepanaikintos;
- (10) laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnyje nustatyto termino, 2022 m. balandžio 15 d. Malta pateikė 2022 m. nacionalinę reformų programą, o 2022 m. gegužės 2 d. – 2022 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2022 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Maltos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (11) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė 2022 m. Maltos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Maltos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir, remiantis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestine, apžvelgta, kaip Malta įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai, įskaitant dėl Rusijos invazijos į Ukrainą kylančius uždavinius. Be to, joje įvertinta pažanga, Maltos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

¹⁰ Dok. ST 11941/2021; ST 11941/2021 ADD 1.

- (12) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Maltos biudžeto būklė, nes jos valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas. Laikydamosi 2022 m. kovo 2 d. komunikato, 2022 m. pavasarį Komisija nesiūlė pradėti naujų paviršinio deficito procedūrų ir 2022 m. rudenį iš naujo įvertins, ar tikslinga siūlyti pradėti tokias procedūras;
- (13) 2020 m. liepos 20 d. rekomendacijoje¹¹ Taryba rekomendavo Maltai, laikantis bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, 2020 m. ir 2021 m. imtis visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su COVID-19 pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas. Ji Maltai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Maltos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 9,5 % BVP 2020 m. iki 8,0 % 2021 m. Maltos fiskalinės politikos atsaku 2021 m. remtas ekonomikos atsigavimas, o laikinų neatidėliotinų paramos priemonių apimtis sumažėjo nuo 6,3 % BVP 2020 m. iki 4,7 % 2021 m. Priemonės, kurių Malta ėmėsi 2021 m., atitiko 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendaciją. Diskrecinės biudžeto priemonės, kurias Vyriausybė priėmė 2020 m. ir 2021 m., buvo laikinos arba derinamos su kompensacinėmis priemonėmis. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, valdžios sektoriaus bendroji skola padidėjo nuo 53,4 % BVP 2020 m. iki 57,0 % 2021 m.;

¹¹ 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendacija dėl 2020 m. Maltos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2020 m. Maltos stabilumo programos (OL C 282, 2020 8 26, p. 116).

(14) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2022 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra realistiškas. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2022 m. išaugs 4,4 %, o 2023 m. – 3,9 %. Tuo tarpu Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. realiojo BVP augimas bus mažesnis – 4,2 %, o 2023 m. bus didesnis – 4,0 %. 2022 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja, kad 2022 m. nominalusis deficitas sumažės iki 5,4 % BVP, o 2023 m. – iki 4,6 %. 2022 m. sumažėjimas daugiausia susijęs su ekonominės veiklos augimu ir iš dalies panaikintų neatidėliotinių paramos priemonių grynuoju poveikiu, o reaguojant į dideles energijos kainas buvo nustatytos naujos priemonės. 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2022 m. padidės iki 58,6 %, o 2023 m. dar padidės iki 59,4 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. ir 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinkamai sudarys 5,6 % BVP ir 4,6 % BVP. Šie dydžiai atitinka 2022 m. stabilumo programoje numatomą deficitą. Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 58,5 % 2022 m. ir 59,5 % 2023 m. Remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze, numatoma, kad vidutinės trukmės laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis bus 4,5 %. Tačiau tas įvertis neapima ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų Maltos ekonomikos augimą, poveikio;

- (15) 2022 m. Vyriausybė palaipsniui panaikino daugumą priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 krizę, taigi numatoma, kad laikinų neatidėliotinių priemonių apimtis sumažės nuo 4,7 % BVP 2021 m. iki 1,3 % 2022 m. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį daro priemonės, kurių imtasi siekiant kovoti su ekonominiu ir socialiniu energijos kainų kilimo poveikiu; Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad jos sudaro 1,0 % BVP 2022 m. ir 0,6 % BVP 2023 m.¹² Tas priemonės daugiausia sudaro netiesioginių energijos vartojimo mokesčių mažinimas ir subsidijos energijos gamybai siekiant kompensuoti importuojamos elektros energijos kainų padidėjimą ir išmetamą anglies dioksido kiekį. Paskelbta, kad tos priemonės yra laikinos. Vis dėlto, jei energijos kainos 2023 m. liks aukštos, kai kurios iš tų priemonių galėtų būti tęsiamos. Kai kurios iš tų priemonių, visų pirma subsidijos energijos gamybai ir akcizo kurui mažinimas, nėra tikslinės. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidos, kurios, kaip numatoma Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje, 2022 m. sudarys 0,1 % BVP, o 2023 m. – 0,1 % BVP¹³;
- (16) 2021 m. birželio 18 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Maltai 2022 m. išlaikyti remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės suteiktą postūmį, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Taryba Maltai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę ir fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu ir tuo pat metu didinti investicijas siekiant padidinti augimo potencialą;

¹² Šie skaičiai rodo tų priemonių, kurių imtasi nuo 2021 m. rudens, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemonės, poveikį metiniam biudžetui.

¹³ Daroma prielaida, kad bendras iš Ukrainos į Sąjungą perkeltų asmenų skaičius iki 2022 m. pabaigos palaipsniui pasieks 6 mln., o jų geografinio pasiskirstymo įverčiai apskaičiuojami remiantis esamos diasporos dydžiu, santykinu priimančiosios valstybės narės gyventojų skaičiumi ir faktiniu iš Ukrainos perkeltų asmenų pasiskirstymu visoje Sąjungoje nuo 2022 m. kovo mėn. Biudžeto išlaidų vienam asmeniui įverčiai yra grindžiami Komisijos Jungtinio tyrimų centro parengtu mikromodeliavimo modeliu „Euromod“ ir apskaičiuoti atsižvelgiant tiek į piniginius pervedimus, į kuriuos asmenys gali turėti teisę, tiek į išmokas natūra, pavyzdžiui, švietimo ir sveikatos priežiūros srityse.

(17) remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze ir Maltos 2022 m. stabilumo programoje pateikta informacija numatoma, kad 2022 m. fiskalinės politikos kryptis (-1,5 % BVP) išliks remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba¹⁴. Malta planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2021 m., turėtų padidėti 0,2 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų stabdomasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2022 m. turėtų sudaryti 0,3 procentinio punkto¹⁵. Todėl Malta neplanuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis bendrai fiskalinės politikos kryptčiai 2022 m. turėtų sudaryti 1,6 procentinio punkto. Tas reikšmingas skatinamasis poveikis apima priemonių, kuriomis siekiama mažinti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį (0,5 % BVP), papildomą poveikį, taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,1 % BVP). Be to, Vyriausybė suteikė finansinę paramą namų ūkiams (0,3 % BVP), padidino įmokinių ir neįmokinių pensijų išmokas, viršydama pragyvenimo išlaidų koregavimą (0,2 % BVP), o tarpinio vartojimo (atėmus priemones) augimo tempas išliko didelis (0,4 % BVP);

¹⁴ Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka pernelyg didelį (pernelyg mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

¹⁵ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,0 procentinio punkto BVP neutralų poveikį.

- (18) Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje pagal nesikeičiančios politikos prielaidą numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis bus 1,1 % BVP¹⁶. Numatoma, kad Malta 2023 m. toliau naudosis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2022 m., turėtų padidėti 0,2 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų stabdomasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,1 procentinio punkto¹⁷. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis bendrai fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 1,3 procentinio punkto. Tai apima laipsniško priemonių, kuriomis siekiama mažinti padidėjusias energijos kainas (0,4 % BVP), laikinos finansinės paramos namų ūkiams (0,3 % BVP) ir įmokinių bei neįmokinių pensijų išmokų, viršijančių pragyvenimo išlaidų koregavimą (0,2 % BVP), panaikinimo poveikį. Be to, tikimasi, kad tarpinis vartojimas (atėmus priemones) augs mažiau nei nominalusis BVP (0,4 % BVP);
- (19) 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki 4,6 % BVP 2023 m., iki 2,8 % 2024 m. ir iki 2,4 % iki 2025 m. Todėl planuojama, kad iki 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas nesieks 3 % BVP. 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. sumažės, konkrečiai: iki 58,6 % 2024 m. ir iki 57,2 % 2025 m. Remiantis Komisijos analize, skolos tvarumo rizika vidutinės trukmės laikotarpiu atrodo vidutinė;

¹⁶ Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka per didelį (per mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinio laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

¹⁷ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,1 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

(20) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų su preliminariu įgyvendinimo tvarkaraščiu – iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. Jos padeda spręsti visus ekonominius ir socialinius uždavinius, 2019 m. ir 2020 m. per Europos semestrą nustatytus Maltai skirtose Tarybos rekomendacijose, šalia jai skirtų rekomendacijų, kurios pateiktos iki ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priėmimo datos, arba didelę šių uždavinių dalį. Visų pirma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas yra plataus užmojo ir jame numatytos reformos bei investicijos, kuriomis siekiama spręsti nustatytus uždavinius sveikatos, užimtumo, švietimo ir įgūdžių, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų, teisingumo ir kovos su korupcija bei pinigų plovimu srityse. Geras valdymas yra vienas iš Vyriausybės ilgalaikės ekonominės vizijos ramsčių, o ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu dedamos didelės pastangos siekiant spręsti šios srities uždavinius. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat daug dėmesio skiriama investicijoms į švietimą ir siūlomos atitinkamos priemonės švietimo sistemos trūkumams šalinti. Didelė planuojamų investicijų dalis skiriama žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms, taip įgyvendinant šaliai skirtas rekomendacijas dėl investicijų šiose srityse. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane iš dalies sprendžiami su agresyviu mokesčių planavimu, moksliniais tyrimais ir inovacijomis bei pensijų sistemos tvarumu susiję nustatyti uždaviniai;

- (21) tikimasi, kad įgyvendinant Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą bus prisidedama prie tolesnės žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų pažangos. Priemonėms, kuriomis Maltoje remiamas klimato srities tikslų įgyvendinimas, skiriama 53,8 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų, o priemonėms, kuriomis remiamas skaitmeninių tikslų įgyvendinimas – 25,5 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų. Visapusiškas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas laikantis atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių padės Maltai greitai atsigausti nuo COVID-19 krizės padarinių ir kartu sustiprins jos atsparumą. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (22) Malta dar nepateikė Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060¹⁸ numatytos partnerystės sutarties ir kitų tame reglamente numatytų sanglaudos politikos programų. Laikydamosi Reglamento (ES) 2021/1060, Malta, programuodama 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondų lėšas, turi atsižvelgti į atitinkamas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas. Tai yra iš sanglaudos politikos fondų gautinos finansinės paramos veiksmingumo gerinimo ir kuo didesnės pridėtinės vertės užtikrinimo prielaida, be to, taip skatinamas šių sanglaudos politikos fondų ir kitų Sąjungos priemonių bei fondų tarpusavio koordinavimas, papildomumas ir darna. Sėkmingas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir sanglaudos politikos programų įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar bus pašalintos kliūtys investicijoms, kad būtų remiamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir subalansuotas teritorinis vystymasis;

¹⁸ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 321, 2021 6 30, p. 159).

- (23) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Maltai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su mokesčių sistemos ypatybėmis, kuriomis sudaromos palankios sąlygos agresyviai mokesčių planavimui. Kova su agresyviu mokesčių planavimu tebėra labai svarbi siekiant padidinti mokesčių sistemos veiksmingumą ir teisingumą, kaip pripažinta 2022 m. rekomendacijoje dėl euro zonos. Agresyvaus mokesčių planavimo strategijų šalutinis poveikis kitoms valstybėms narėms skatina imtis koordinuotų nacionalinės politikos priemonių, kurios papildytų Sąjungos teisės aktus. Siekdama kovoti su agresyvaus mokesčių planavimo praktika, Malta ėmėsi veiksmų, įgyvendindama anksčiau sutartas tarptautines ir Europos iniciatyvas ir savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane įsipareigodama atlikti nepriklausomą tyrimą dėl mokėjimų į kitas šalis ir iš jų (t. y. tarp Sąjungos gyventojų ir trečiųjų valstybių gyventojų), po kurio, atsižvelgiant į to tyrimo išvadas, būtų parengti įgyvendinimo teisės aktai. Tačiau dėl to, kad Maltoje įsteigtos bendrovės vykdo palūkanų, autorinių atlyginimų ir dividendų mokėjimus į nulinių ir mažų mokesčių jurisdikcijos šalis (turima omenyje bet kuri jurisdikcija, kurios teisės aktais nustatytas pelno mokesčio tarifas yra mažesnis už mažiausią teisės aktais nustatytą Sąjungos pelno mokesčio tarifą, kuris yra 9 %), šie mokėjimai apskritai galėtų likti neapmokestinami tol, kol Maltoje bus nustatyti išskaičiuojamieji mokesčiai arba lygiavertės apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti, kad tokie mokėjimai būtų tinkamai apmokestinami. Be to, dėl šalyje reziduojančių kitose šalyse įsisteigusių įmonių vertinimo tvarkos ir toliau kyla dvigubo neapmokestinimo rizika tiek įmonėms, tiek fiziniams asmenims;
- (24) reaguojant į Versalio deklaracijoje Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovų suteiktą įgaliojimą, Komisijos pasiūlymu dėl plano „REPowerEU“ siekiama kuo greičiau palaipsniui panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos. Šiuo tikslu Komisija, palaikydama dialogą su valstybėmis narėmis, ketina nustatyti tinkamiausius nacionalinio, regioninio ir Sąjungos masto projektus, investicijas ir reformas. Šiomis priemonėmis siekiama mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir atsisakyti iškastinio kuro importo iš Rusijos;

(25) Malta atsilieka pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/842¹⁹ siekdama savo 2030 m. tikslo – 19 %, palyginti su 2005 m. lygiu, sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuriam netaikoma Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS). Maltos įsipareigojimui iki 2050 m. užtikrinti neutralų poveikį klimatui reikės namų ūkių, įmonių ir valdžios sektoriaus tvarių investicijų. Didėjant Sąjungos klimato srities užmojams, orientuotiems į įperkamesnę, saugesnę ir tvaresnę energiją, ir atsižvelgiant į tai, kad atsinaujinantieji energijos išteklių sudaro tik 8 % energijos rūšių derinio, reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų toliau išnaudojamas saulės ir vėjo potencialas, įskaitant plūdriųjų jėgainių energiją. Malta yra labai priklausoma nuo naftos (48 %) ir gamtinių dujų (44 %). 2020 m. 86 % Maltos elektros energijos buvo pagaminta naudojant gamtines dujas. Nors šalis neimportuoja dujų ar naftos iš Rusijos²⁰, spartus energijos kainų kilimas pradėjo daryti poveikį Maltai. Malta ketina užtikrinti didesnę energijos tiekimo saugumą tiesdama antrą elektros energijos jungiamąją liniją. Mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro taip pat reikėtų atnaujinti elektros energijos perdavimo ir paskirstymo tinklus ir investuoti į elektros energijos kaupimą, kad būtų užtikrintas pastovus, lankstus ir greitas energijos tiekimas. Pastatų, visų pirma gyvenamųjų pastatų, energijos vartojimo efektyvumo didinimas, be kita ko, diegiant šilumos siurblius ir kitus ekologiškus sprendimus, padėtų sumažinti energijos poreikį. Kad Malta pasiektų 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus, reikės toliau didinti užmojus mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir energijos vartojimo efektyvumą. Be to, kelių transporto išmetamų teršalų kiekis nuolat didėja ir yra didžiausias šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikoma ATLPS, šaltinis. Norint sumažinti eismo spūstis, reikėtų gerinti viešąjį transportą, diegti intelektines transporto sistemas ir investuoti į tausojamą judumo infrastruktūrą (pvz., šaligatvius ir dviračių juostas), kad būtų užtikrinta saugi alternatyva asmeninių automobilių naudojimui;

¹⁹ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksnių, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

²⁰ Eurostato duomenys (2020 m.), gamtinių dujų, žalios naftos ir akmens anglių importo iš Rusijos dalis, palyginti su bendru atitinkamu importu. Apskaičiuojant bendro ES 27 valstybių narių importo vidurkį, remiamasi importo iš ne ES 27 šalių duomenimis. Maltos atveju bendras importas apima Sąjungos vidaus prekybą. Žalia nafta neapima perdirbtų naftos produktų.

- (26) nors dėl spartesnio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir iškastinio kuro atsisakymo kai kuriuose sektoriuose susidarys didelių restruktūrizavimo išlaidų, Malta, įgyvendindama sanglaudos politiką, gali pasinaudoti Teisingos pertvarkos mechanizmu, kad sumažintų socioekonominių pertvarkos poveikį. Be to, siekdama pagerinti įsidarbinimo galimybes ir sustiprinti socialinę sanglaudą, Malta gali pasinaudoti „Europos socialiniu fondu +“, įsteigtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1057²¹;
- (27) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. stabilumo programą, o jos nuomonė²² atspindėta 1 rekomendacijoje;
- (28) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2022 m. rekomendacijoje dėl euro zonos išdėstytoms rekomendacijoms įgyvendinti. Maltos atveju tai konkrečiai atspindėta 1, 2 ir 3 rekomendacijose,

REKOMENDUOJA Maltai 2022 ir 2023 m. imtis šių veiksmų:

1. 2023 m. užtikrinti, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitiktų bendrą neutralios politikos kryptį, atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Būti pasirengusiai einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis. Laikotarpiu po 2023 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę.

²¹ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21).

²² Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

2. Toliau įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą laikantis tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į 2021 m. spalio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą. Pateikti 2021–2027 m. sanglaudos politikos programavimo dokumentus, kad būtų galima baigti derybas su Komisija ir paskui pradėti juos įgyvendinti.
3. Imtis veiksmų, kad būtų veiksmingai šalinamos mokesčių sistemos ypatybės, kurios gali palengvinti agresyvų mokesčių planavimą fiziniams asmenims ir tarptautinėms įmonėms, be kita ko, užtikrinant pakankamą į užsienį mokamų palūkanų, autorinių atlyginimų ir dividendų apmokestinimą ir iš dalies keičiant kitose šalyse įsisteigusioms įmonėms taikomas taisykles.
4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro. Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą, skatinant ir sudarant sąlygas investuoti į vėjo ir saulės energiją, įskaitant plūdriųjų jėgainių energiją, toliau atnaujinant Maltos elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklus ir kuriant paskatas elektros energijos kaupimui, kad būtų užtikrintas pastovus, lankstus ir greitas energijos tiekimas. Mažinti energijos poreikį didinant energijos vartojimo efektyvumą, ypač gyvenamuosiuose pastatuose. Mažinti kelių transporto išmetamų teršalų kiekį sprendžiant eismo spūsčių problemą kokybiškesnėmis viešojo transporto paslaugomis, intelektinėmis transporto sistemomis ir investicijomis į tausojamą judumo infrastruktūrą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė